

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 51g/2021

privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi
din articolul 287 alin. (4) din Codul de procedură penală
(termenul reluării urmăririi penale)

CHIȘINĂU

29 iulie 2021

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Nicolae ROȘCA,
nei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea nei Aliona Balaban, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată pe 5 martie 2021,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 29 iulie 2021, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „reluarea urmăririi penale poate avea loc doar în interiorul termenului de prescripție de tragere la răspundere penală pentru fapta respectivă” din articolul 287 alin. (4) din Codul de procedură penală, ridicată de dl avocat Nicolae Jecov, în dosarul nr. 10r-47/2020, pendinte la Curtea de Apel Comrat.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de completul de judecată al Curții de Apel Comrat format din dnii judecători Grigori Colev, Afanasi Curdov și Ștefan Starciuc, în baza articolului 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe rolul Curții de Apel Comrat se află spre examinare recursul declarat de dl avocat Nicolae Jecov, în interesele părții vătămate, dl Grigori Croitor, împotriva încheierii din 23 noiembrie 2020 a Judecătoriei Comrat, sediul central.

4. Pe 19 octombrie 2018, organul de urmărire penală din cadrul Inspectoratului de Poliție al municipiului Comrat a dispus printr-o ordonanță începerea urmăririi penale, în legătură cu comiterea infracțiunii prevăzute de articolul 183 alin. (1) din Codul penal. Fapta investigată de organul de urmărire penală se referea la încălcarea regulilor de securitate a muncii, care au condus la un accident și, în consecință, partea vătămată a suferit leziuni grave ale sănătății.

5. Pe 31 decembrie 2019, un procuror a emis o ordonanță prin care s-a dispus încetarea urmăririi penale, în legătură cu lipsa în acțiunile bănușilor Ion Ceacusta și Ion Stefanov a elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de articolul 183 alin. (1) din Codul penal. Împotriva acestei soluții, partea vătămată, dl Grigori Croitor, a depus o plângere la procurorul ierarhic superior.

6. Pe 17 februarie 2020, procurorul ierarhic superior a admis plângerea înaintată și a dispus anularea ordonanței privind încetarea urmăririi penale și reluarea urmăririi penale.

7. Nefiind de acord cu ordonanța procurorului ierarhic superior din 17 februarie 2020, dnii Ion Ceacusta și Ion Stefanov au depus o plângere la judecătorul de instrucție în conformitate cu articolul 313 din Codul de procedură penală. În argumentarea plângerii s-a invocat că, potrivit articolului 287 alin. (4) din Codul de procedură penală, reluarea urmăririi penale poate avea loc doar în interiorul termenului de prescripție de tragere la răspundere penală pentru fapta respectivă.

8. Prin Încheierea din 23 noiembrie 2020, Judecătoria Comrat, sediul central, a admis plângerea petiționarilor și a anulat ordonanța procurorului ierarhic superior din 17 februarie 2020.

9. Nefiind de acord cu încheierea instanței de judecată, dl avocat Nicolae Jecov a contestat-o cu recurs pe 1 decembrie 2020.

10. În cadrul examinării cauzei de către instanța de recurs, dl avocat Nicolae Jecov a ridicat excepția de neconstituționalitate a textului „reluarea urmăririi penale poate avea loc doar în interiorul termenului de prescripție de tragere la răspundere penală pentru fapta respectivă” din articolul 287 alin. (4) din Codul de procedură penală.

11. Printr-o Încheiere din 22 februarie 2021, Curtea de Apel Comrat a admis cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate și a sesizat, în acest sens, Curtea Constituțională, în vederea examinării acesteia.

B. Legislația pertinentă

12. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

[...]”.

Articolul 24 Dreptul la viață și la integritate fizică și psihică

„(1) Statul garantează fiecărui om dreptul la viață și la integritate fizică și psihică.

(2) Nimeni nu va fi supus la torturi, nici la pedepse sau tratamente crude, inumane ori degradante.

(3) Pedepsa cu moartea este abolită. Nimeni nu poate fi condamnat la o asemenea pedeapsă și nici executat.”

Articolul 54 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sânt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale,

bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

13. Prevederile relevante ale Codului de procedură penală, adoptat prin Legea nr. 122 din 14 martie 2003, sunt următoarele:

Articolul 275

Circumstanțele care exclud urmărirea penală

„Urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care:

[...]

4) a intervenit termenul de prescripție sau amnistia;

[...]”

Articolul 287

Reluarea urmăririi penale

„[...]

(4) Reluarea urmăririi penale poate avea loc doar în interiorul termenului de prescripție de tragere la răspundere penală pentru fapta respectivă, cu excepția cazului când aceasta este necesară pentru reabilitarea persoanei.”

14. Prevederile relevante ale Codului penal, adoptat prin Legea nr. 985 din 18 aprilie 2002, sunt următoarele:

Articolul 60

Prescripția tragerii la răspundere penală

„(1) Persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat următoarele termene:

a) 2 ani de la săvârșirea unei infracțiuni ușoare;

[...]

(2) Prescripția curge din ziua săvârșirii infracțiunii și până la data rămânerii definitive a hotărârii instanței de judecată.

[...]

(5) Curgerea prescripției se suspendă dacă persoana care a săvârșit infracțiunea se sustrage de la urmărirea penală sau de la judecată. În aceste cazuri, curgerea prescripției se reia din momentul reținerii persoanei sau din momentul autodenunțării. Însă persoana nu poate fi trasă la răspundere penală dacă de la data săvârșirii infracțiunii au trecut 25 de ani și prescripția nu a fost întreruptă prin săvârșirea unei noi infracțiuni.

[...]”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

15. Potrivit autorului excepției, textul „reluarea urmăririi penale poate avea loc doar în interiorul termenului de prescripție de tragere la răspundere penală pentru fapta respectivă” din articolul 287 alin. (4) din Codul de procedură penală afectează accesul liber la justiție. Astfel, din cauza tergiversării urmăririi penale de către procuror și din cauza împlinirii termenului legal de prescripție a răspunderii penale pentru infracțiunea săvârșită, reluarea urmăririi penale este imposibilă. În consecință, prevederile contestate nu le oferă organelor de drept posibilitatea de a înlătura neajunsurile care pot avea impact asupra procesului echitabil.

16. În opinia autorului, prevederile contestate sunt contrare articolelor 20, 24 și 54 din Constituție, precum și articolelor 3 și 8 din Convenția Europeană.

B. Aprecierea Curții

17. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

18. În conformitate cu articolul 135 alin.(1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul de procedură penală, ține de competența Curții Constituționale.

19. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de o parte din proces. Astfel, sesizarea este formulată de către subiectul căruia i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

20. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie textul „reluarea urmăririi penale poate avea loc doar în interiorul termenului de prescripție de tragere la răspundere penală pentru fapta respectivă” din articolul 287 alin. (4) din Codul de procedură penală, care stabilește condițiile pentru reluarea urmăririi penale.

21. Curtea observă că prevederile articolului 287 alin. (4) din Codul de procedură penală au făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate. Curtea a pronunțat Decizia nr. 103 din 6 septembrie 2018, prin care a declarat inadmisibilă sesizarea, pentru că norma în discuție era inaplicabilă la soluționarea litigiului.

22. Curtea notează că o altă condiție pentru formularea excepției de neconstituționalitate o constituie aplicabilitatea prevederilor contestate în cauza în care a fost ridicată excepția (a se vedea punctul 1 din dispozitivul HCC nr. 2 din 9 februarie 2016). Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză care are ca obiect examinarea recursului declarat împotriva unei încheieri a judecătorului de instrucție. Astfel, Curtea consideră că prevederile contestate ar putea fi aplicate în cauza în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

23. Autorul excepției de neconstituționalitate pretinde că dispozițiile contestate din articolul 287 alin. (4) din Codul de procedură penală sunt

contrare articolelor 20 [*accesul liber la justiție*], 24 [*dreptul la viață și la integritate fizică și psihică*] și 54 [*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*] din Constituție.

24. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că autorul excepției ridică o problemă de aplicare a legii penale. Astfel, autorul excepției susține că articolul 287 alin. (4) din Codul de procedură penală este neconstituțional, pentru că din cauza tergiversării urmăririi penale de către procuror și din cauza împlinirii termenului legal de prescripție a răspunderii penale pentru infracțiunea săvârșită reluarea urmăririi penale este imposibilă.

25. Curtea observă că reluarea urmăririi penale sub aspectul termenelor în care poate fi dispusă este determinată de prevederile articolului 275 pct. 4) din Codul de procedură penală. În această normă legislatorul a prevăzut ca o circumstanță care exclude urmărirea penală intervenirea termenului de prescripție.

26. Totodată, Curtea reține că dispozițiile articolului 275 pct. 4) și prevederile contestate ale articolului 287 alin. (4) din Codul de procedură penală sunt fundamentate pe instituția prescripției penale, care este reglementată de articolul 60 din Codul penal, articol care concretizează termenele referitoare la prescripția tragerii la răspundere penală.

27. Astfel, în cazurile când este stabilit un termen pentru investigare, autoritățile trebuie să se încadreze în acest termen (a se vedea *Mazukna v. Lituania*, 11 iulie 2017, § 83). De asemenea, Curtea Europeană a notat că instanțele naționale trebuie să acționeze cu diligență și într-un termen rezonabil pentru a examina fondul cauzei și pentru a adopta o hotărâre până la expirarea termenului de prescripție (*ibidem*, § 86).

28. Totodată, în jurisprudența sa, Curtea a subliniat că prescripția este o cauză care înlătură atât răspunderea penală, cât și executarea pedepsei. Trecerea timpului face, în anumite condiții, fie ca legea penală să nu se mai aplice, fie ca sancțiunea aplicată să nu se mai execute. Concomitent cu expirarea termenului prescripției tragerii la răspundere penală se stinge și dreptul statului de a stabili răspunderea penală și de a aplica pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea comisă, stingându-se totodată și obligația infractorului de a mai suporta consecințele săvârșirii infracțiunii (HCC nr. 15 din 22 mai 2018, § 26).

29. Astfel, Curtea reiterează că problema ridicată de autorul excepției nu reprezintă o problemă de constituționalitate a normei contestate, ci una de interpretare și de aplicare a legii penale, a cărei rezolvare le revine instanțelor de judecată (a se vedea DCC nr. 52 din 8 aprilie 2021, § 19; DCC nr. 64 din 13 mai 2021, § 19).

30. În aceste condiții, dată fiind lipsa de argumente raportate la Constituție, Curtea nu va analiza incidența articolelor 20, 24 și 54 din Constituție, invocate de autorul excepției în prezenta cauză.

31. Prin urmare, în baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) lit. g) și 140 alin. (2) din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională,

61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* excepția de neconstituționalitate a textului „reluarea urmăririi penale poate avea loc doar în interiorul termenului de prescripție de tragere la răspundere penală pentru fapta respectivă” din articolul 287 alin. (4) din Codul de procedură penală, adoptat prin Legea nr. 122 din 14 martie 2003, ridicată de dl avocat Nicolae Jecov, în dosarul nr. 10r-47/2020, pendinte la Curtea de Apel Comrat.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

*Chișinău, 29 iulie 2021
DCC nr. 120
Dosarul nr. 51g/2021*